

<http://physicsweb.org/article/news/8/9/8>

2004/09/13

آیا یک سیاره‌ی برون خورشیدی دیده ایم؟

شاید اخترشناس‌ها اولین عکس از یک منظومه‌ی سیاره‌ای در بیرون - منظومه‌ی شمسی را گرفته باشند. گل شون [1] از رصدخانه‌ی جنوبی‌ی اروپا (ایس) [2]، و هم‌کارانش از شیلی، آلمان، فرانسه، و ایالات متحده، از چیزی عکس گرفته‌اند که به نظر می‌رسد سیاره‌ای است که دور یک کوتوله‌ی قهوه‌ای‌ی جوان به فاصله‌ی حدوداً 230 سال نوری از ما می‌گردد. شاید این نتایج چیزها‌ی بیشتری را درباره‌ی منظومه‌ها‌ی سیاره‌ای روشن کند [3].

شون و هم‌کارانش این را در آوریل با استفاده از تله‌سکپ 8.2 متری پیون [4] کشف کردند. این تله‌سکپ بخشی از آرایه‌ی تله‌سکپ بسیاربزرگ [5] ایس در رصدخانه‌ی پارالل [6] در شیلی است. این گروه، با استفاده از اپتیک تطبیقی توانست اثر تارشده‌گی‌ی ناشی از جو را تصحیح کند و تصویرها‌ی فروسرخ نزدیک فوق العاده تیزی از جسم کم‌سویی بگیرد که نزدیک یک کوتوله‌ی قهوه‌ای به اسم 2M1207 است. کوتوله‌ی قهوه‌ای ستاره‌ی ناکامی است که کوچک‌تر از آن است که بتواند با فرآیندهای هسته‌ای انرژی تولید کند.

به گفته‌ی این گروه، از سنجش‌ها‌ی طیف فروسرخ این جسم هم‌دم معلوم شده جرم این جسم پنج برابر جرم بر جیس، و فاصله‌اش تا ستاره‌ی مادر 55 برابر فاصله‌ی زمین تا خورشید است. خود 2M1207 جرمش 25 برابر جرم بر جیس (یعنی 42 برابر کم‌تر از جرم خورشید) است.

این سیسم بخشی از مجموعه‌ی TW شجاع [7] است، که تصور می‌شود فقط حدود هشت میلیون سال سن دارد. پس این سیستم به حد کافی جوان هست که بشود تشکیل و تحول منظومه‌ی سیاره‌ای در آن را بررسی کرد. سن منظومه‌ی شمسی‌ی ما

4.6 میلیارد سال است.

گروه - شون بنا دارد مشاهده‌ها ی تفصیلی بی انجام دهد تا تئیید شود که این جسم واقعاً یک سیاره در مدار 2M1207 است. آن - مری لگرانژ [8] (یکی از اعضا ی این گروه از رصدخانه ی گرنبل [9] در فرانسه) می‌گوید: "کشف - ما گام - اول در گشودن - زمینه ی جدید ی در اختفیزیک است: عکسبرداری از منظومه‌ها ی سیاره‌ای و مطالعات - طیفی در مورد - آن‌ها. با چنین بررسی‌ها یی، اخترشناس‌ها خواهند توانست ساختار - فیزیکی و ترکیب - شیمیایی ی سیاره‌ها ی عظیم و سرانجام سیاره‌ها ی زمین‌گونه را تعیین کنند."

- [1] Gael Chauvin
- [2] European Southern Observatory (ESO)
- [3] Astronomy & Astrophysics (in press)
- [4] Yepun
- [5] Very Large Telescope
- [6] Paranal Observatory
- [7] TW Hydrae Association
- [8] Anne-Marie Lagrange
- [9] Grenoble